

Temyiz Kurulu Kararları

Kamu İdaresi Türü	Yüksek Öğretim Kurumları	
Yılı	2016	
Dairesi	2	
Dosya No	43763	
Tutanak No	46198	
Tutanak Tarihi	24.4.2019	
Kararın Konusu	Çeşitli Konuları İlgilendiren Kararlar	İlgili Daire Kararı için tıklayın

Konu: Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından uygulanan idari para cezasının kurum bütçesinden ödenmesi.

37 sayılı İlamın 1'inci maddesinde, ... Meslek Yüksekokulunda dışarıdan ders vermek üzere görevlendirilen öğretim elemanlarının aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmemesi nedeniyle ... Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından uygulanan idari para cezasının kurum bütçesinden ödenmesine ilişkin olarak, söz konusu ödemenin yapılması yasal bir zorunluluk olduğundan Gerçekleştirme Görevlisi (... Meslek Yüksekokul Müdür Yardımcısı) Yrd. Doç. Dr. ...'ın ödemeye ilişkin bir sorumluluğu bulunmadığına, cezanın ödenmesine neden olan kişiye rücu edilmemesi nedeniyle TL tutarındaki idari para cezasının (... TL idari para cezasının dörtte bir oranında indirim uygulanması neticesinde) Harcama Yetkilisi (... Meslek Yüksekokul Müdürü) Prof. Dr. ...'dan tazminine hükmolunmuştur.

İlamda Harcama Yetkilisi olarak sorumlu Prof. Dr. ... temyiz talebi ile vermiş oldukları aynı mahiyetteki dilekçelerinde özetle,

5018 sayılı Kanun ise kusur sorumluluğu ilkesini kabul ettiğini ve herkesin kusuru oranında kamu zararından sorumlu tutulması gerektiğini düzenlediğini, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu ile de hesap yargısının 5018 sayılı Kanuna paralel bir düzenlemeye kavuşturulmak istenildiğini,

6085 sayılı kanunun sorumlular ve sorumluluk halleri başlıklı 7. maddesinde;

“(1) Bu Kanunun sorumlular ve sorumluluk halleri uygulamasında; 5018 sayılı Kanun ve Sayıştay denetimi ile ilgili diğer kanunlarda belirtilen sorumlular ve sorumluluk halleri esas alınır.

(2) Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar; kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur. Bu sorumluluğun yerine getirilip getirilmediği Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak Sayıştay raporlarında belirtilir. Kamu zararına sebep olunan durumlar ise bu zararın tazminine ilişkin hükme bağlama işlemi ile sonuçlandırılır.

(3) Sorumlular; mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri ile illiyet bağı kurularak oluşturulan ilamda yer alan kamu zararından tek başlarına veya birlikte tazmin ile yükümlüdür.

(4) Usulüne uygun biçimde görevlendirilmediği halde kendiliğinden veya verilen emir üzerine gelirleri tahakkuk ettiren, toplayan, harcayan ve bu işlemleri onaylayanlar, malları muhafaza eden ve idare edenlerle her türlü mali iş ve işlemleri yürütenlerin işlemleri bir hesaba dahil edilmediği takdirde, sorumluluk bu kişiler hakkında da uygulanır. Bu durum yöneticilerin yazılı emirleri üzerine meydana selmiş ise sorumluluğu yöneticiler de ortak olur.” Denildiğini,

6085 sayılı kanunun 7. maddesinin 3. fıkrasına göre kamu zararından doğan sorumluluğun hangi görevliye yükleneceği hususunun hükme bağlandığını, Buna göre;

a-(6085 sayılı Kanuna göre kamu zararı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda belirtilen kamu zararı olduğuna göre) Ortada (Kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmalden kaynaklanan) mevzuata aykırı bir karar, işlem veya

eylemi olacağını,

b-Mevzuata aykırı karar işlem veya eylemden bir kamu zararı doğacağını,

c-Kamu zararının, kamu görevlilerinin (kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan) mevzuata aykırı karar işlem veya eylemlerinden kaynaklandığına ilişkin illiyet bağının varlığının ortaya konulacağını,

6085 sayılı Kanun'un 43. maddesine göre de:

a) Mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemlerin varlığı,

b) Mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemden bir kamu zararı oluşması,

c) Bu zararın oluşmasına neden olan kamu görevlilerinin belirlenmesi,

ç) Kamu zararının, belirlenen kamu görevlilerinin mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemlerinden kaynaklandığına ilişkin illiyet bağının kurulması şartlarının aranması gerektiğini,

İşbu temyiz davasına konu yargılamaya esas raporda ise kendisinin herhangi bir kararından, işleminden veya eyleminden bahsedilmediğini, böyle bir karar, işlem ya da eylemin söz konusu olmadığını,

Dava konusu vakia incelendiğinde görüleceği üzere; ... TL sosyal güvenlik prim borcunun ilgili Kuruma zamanında ödenmesi için tarafınca gerekli işlem yapıldığını, zamanında ödeme emri belgesinin düzenlenmiş ve onaylanmış olduğunu,

Ancak ödemeyi fiilen gerçekleştirilmesi gereken memurun, ilgili Kurumun bilişim altyapısından kaynaklanan sorunlar nedeniyle prim borcunu SEHVEN ödeyemediğini,

5018 sayılı Kanun yürürlüğe girdiğine göre kusurlu (sorumlu) olan kamu görevlisinin araştırılması gerektiğini, Nitekim Yükseköğretim Müdürlüğüne Rektörlüğe hitaben 5/5/2017 tarihli 14965 sayılı Yazı ile kusuru olan personelin araştırılmasının istenildiğini,

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun amirin sorumluluğunu konu alan 10 ve 12. Maddeleri kapsamında durumunun değerlendirilmesinin de mümkün olmadığını, çünkü fiili ödeme sorumluluğunu yerine getirmeyen kamu görevlisinin kendisinin memuru olmadığını, Meslek Yükseköğretim Dairesi Başkanlığı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı personeli olduğunu, Bu nedenle vuku bulduğu iddia olunan kamu zararından sadece mali yönden değil idari yönden de sorumlu olmadığını,

2) Savcı görüşünde de vurgulandığı üzere asıl sorumluların tespit edilmediğini, Ortada bir kamu zararı bulunmadığını bu nedenle hükmün KALDIRILMASINA, kaldırılması yönünde görüş hâsıl olmazsa BOZULARAK dairesine gönderilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

Başsavcılık mütalaasında;

“ ...

Adı geçen dilekçesinde ilamın 1'inci maddesine ilişkin olarak; SGK' ya yapılması gereken ödemeye ait işlemlerin tamamlanarak süresi içinde ödemenin yapılması maksadıyla ilgili birime intikal ettirildiği, bu ödemenin yapılması konusunda kendisinin yetki ve sorumluluğunun bulunmadığı, ilgili birim tarafından ödemenin kanuni süresinde yapılmaması neticesinde ceza ödemesine muhatap olunduğu, bu durumdan kendisinin sorumlu tutulamayacağı belirtilerek, verilen tazmin hükmünün kaldırılmasına karar verilmesi talep edilmektedir.

Ortaya konulanlar karşısında, adı geçen sorumluluk itirazının kabulü ile sorumluların tespiti maksadıyla Dairesine Tevdiine karar verilmesinin uygun olacağı mütalâa olunmaktadır.” Denilmiştir.

Dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesinden sonra,

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ.

Rapor dosyası ve eki belgelerin incelenmesinde,

Prof. Dr. ...' in sorguya cevaben yaptığı savunmada söz konusu idari para cezasının, dışarıdan ders vermek üzere görevlendirilen öğretim elemanları için düzenlenmesi gereken aylık ve hizmet belgelerini düzenlemekle ve Sosyal Güvenlik Kurumuna göndermekle görevli personelin sehven unutmasından kaynaklandığı belirtilmiştir.

İlamda da, ... Meslek Yükseköğretim Dairesi Başkanlığı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı personelinin aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmemesi nedeniyle ... Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından uygulanan idari para cezasının kurum bütçesinden ödenmesine ilişkin olarak, söz konusu

ödemenin yapılması yasal bir zorunluluk olduğundan cezanın ödenmesine neden olan kişiye rücu edilmemesi nedeniyle TL tutarındaki idari para cezasının (.... TL idari para cezasının dörtte bir oranında indirim uygulanması neticesinde) Harcama Yetkilisi (... Meslek Yüksekokul Müdürü) Prof. Dr. ...'dan, tazminine hükmolunmuştur.

Sorumlunun temyiz talebi ile vermiş olduğu dilekçesinde, TL sosyal güvenlik prim borcunun ilgili Kuruma zamanında ödenmesi için tarafınca gerekli işlem yapıldığı, zamanında ödeme emri belgesinin düzenlenmiş ve onaylanmış olduğu,

Ancak ödemeyi fiilen gerçekleştirmesi gereken memurun, ilgili Kurumun bilişim altyapısından kaynaklanan sorunlar nedeniyle prim borcunu SEHVEN ödeyemediği,

5018 sayılı Kanun yürürlüğe girdiğine göre kusurlu (sorumlu) olan kamu görevlisinin araştırılması gerektiği, Nitekim Yüksekokul Müdürlüğüne Rektörlüğe hitaben 5/5/2017 tarihli 14965 sayılı Yazı ile kusuru olan personelin araştırılmasının istenildiği,

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun amirin sorumluluğunu konu alan 10 ve 12. Maddeleri kapsamında durumunun değerlendirilmesinin de mümkün olmadığını, çünkü fiili ödeme sorumluluğunu yerine getirmeyen kamu görevlisinin kendisinin memuru olmadığı, Meslek Yüksekokulunun değil, Rektörlüğe bağlı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı personeli olduğu, bu nedenle vuku bulduğu iddia olunan kamu zararından sadece mali yönden değil idari yönden de sorumlu olmadığı iddia edilmekte ise de;

Savunmalardan cezanın ödenmesi için talimat verildiği ancak bu ödemenin gerçekleşmediği ve bunun neticesinde Sosyal Güvenlik Kurumuna (... TL gecikme zammı, ... TL idari para cezası, ... TL asıl idari para cezası olmak üzere) toplam ... TL ödendiği anlaşılmaktadır. 2017 yılında yapılan ödeme, beyannamenin zamanında verilmemesinden değil cezanın zamanında ödenmemesinden kaynaklanmaktadır. Rektörlüğe yazılan 05.05.2017 tarih ve 1495 sayılı yazının da söz konusu cezanın zamanında ödenmemesi dolayısıyla sebep olunan faiz, gecikme zammı ve para cezasına ilişkin olduğu ve cezanın aslı olan ... TL'ye ilişkin bir yazı olmadığı anlaşılmaktadır.

Söz konusu idari para cezasının, dışarıdan ders vermek üzere görevlendirilen öğretim elemanlarının yapılması gerekli aylık ve hizmet belgelerini yapmakla görevli personelin (... Meslek Yüksekokulunun personeli) hatasından kaynaklanması nedeniyle, 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri gereği Harcama Yetkilisi, söz konusu idari para cezasını idare adına ödemekle yükümlü olmakla birlikte bu cezaya sebep olan sorumlunun araştırılması ve ödenen tutarın bu kişiye rücu edilmesinden sorumludur.

Açıklanan nedenlerle sorumluların iddialarının reddi ile 37 sayılı İlamın 1'inci maddesiyle ... TL'nin tazminine dair hükmün TASDİKİNE, Oy çokluğuyla(Üyeler ..., ..., ..., ... ile ...' in aşağıda yazılı azınlık görüşlerine karşı)

Karar verildiği 24.04.2019 tarih ve 46198 sayılı tutanakta yazılı olmakla işbu ilam tanzim kılındı.

Karşı Oy Gerekçesi

Üyeler ... ile ...' nün karşı oy gerekçesi:

"5018 sayılı kanunda, "Kamu zararı; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıdır" şeklinde tanımlanmıştır.

Kamu Zararının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik' te kamu zararının belirlenmesinde esas alınacak unsurlar arasında ilave olarak, "Kamu idaresinin yükümlülüklerinin mevzuatına uygun bir şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle kamu idaresine faiz, tazminat, gecikme zammı, para cezası gibi ek malî külfet getirilmesi" düzenlemesine yer verilmiştir. Ancak, bu düzenleme o kamu idaresinde görevli memurların, gerekli tedbirleri almamaları nedeniyle kendi kurumlarına verdikleri zararların tahsili ile ilgili bir düzenleme niteliğinde olup, aynı zamanda bir kamu geliri olan gecikme cezalarının Sayıştay yargısı açısından da bir kamu zararı olarak kabulünü gerektirmez.

Yasa koyucu kamu zararının tanımını yapmış, sadece kamu zararının, bu zarara neden olan kamu görevlisinden veya diğer gerçek ve tüzel kişilerden tahsiline ilişkin usûl ve esasları belirleme yetkisini yürütmeye bırakmıştır. Yapılan harcamanın kamu zararı olup olmadığına karar verecek merci Sayıştay'dır. Kamu gelirlerini ve giderlerini denetleyip sorumluları hakkında kesin hüküm verecek olan Sayıştay, kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olanları tespit ederek, haklarında kamu zararına sebep oldukları için hüküm verecektir.

İlama konu para cezası kurum adına düzenlendiğinden bu tutarın kurum bütçesinden ödenmesi zaruridir. Bu ödemeyi yapan görevlilerinin de bu ödeme nedeniyle sorumlu tutulması mümkün değildir. Dışarıdan ders vermek üzere görevlendirilen öğretim elemanlarının yapılması gerekli aylık ve hizmet belgelerini yapmakla görevli personelin sorumlu tutulması gerekmekte olup, bu sorumluluk da 5018 ve 6085 sayılı kanun çerçevesinde belirlenecek bir mali sorumluluk olmayıp, 657 sayılı Kanun çerçevesinde belirlenecek olan bir nevi idari ve disiplin sorumluluğu olup rücu kapsamında çözümlenmesi gerekmektedir.

Rücu işlemi başlatmakla görevli personelin bu görevini yerine getirmemesi nedeniyle bir sorumluluğu söz konusu olabilir. Bunun da 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 12 nci maddesi çerçevesinde gerekli incelemenin yapılmasını

teminen ilgili idareye yazılması ve Sayıştay'ın yargısal niteliği olmayan raporları ile takibi ve çözümlenmesi gerekir.

Bu gerekçelerle 37 sayılı İlamın 1'inci maddesi ile verilen hükmün KALDIRILMASI gerekir.”

Üyeler ..., ... ile ...' in karşı oy gerekçesi:

“5018 sayılı Kanunda, “Kamu zararı; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıdır” şeklinde tanımlanmıştır.

Kamu gelirlerini ve giderlerini denetleyip sorumluları hakkında kesin hüküm verecek olan Sayıştay, kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olanları tespit ederek, haklarında kamu zararına sebep oldukları için hüküm verecektir.

İlamda, 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri gereği Harcama Yetkilisi, söz konusu idari para cezasını idare adına ödemekle yükümlü olmakla birlikte bu cezaya sebep olan sorumlunun araştırılması ve ödenen tutarın bu kişiye rücu edilmesinden sorumlu tutulmuştur. Ancak 657 sayılı Kanunla getirilen bu sorumluluk, idari bir sorumluluk olup gerçek kamu zararının rücu edene/etmesi gerekene devri söz konusu değildir. Öyle olsaydı, Sayıştay denetimi ile tespit edilen tüm kamu zararlarında gerçek illiyet bağıyla sorumlu olanların araştırılmasına gerek kalmaz, bütün kamu zararlarında “rücu görevi” bulunan idarecilerin sorumlu olduğuna karar vermek yeterli olurdu. Ancak gerek 5018 sayılı Kanun, gerekse 6085 sayılı Kanun, kamu zararından gerçek illiyet bağıyla sorumlu olanların tespit edilerek, bunlar hakkında tazmin hükmü verilmesi gerektiği yönündedir. Üstelik 5018 sayılı Kanunun 71 inci maddesinde kamu zararı olarak sayılan durumlar arasında, rücu görevini yapmamak suretiyle ortaya çıkan zarardan bahsedilmemiştir. Bir başka husus da şudur ki, rücu görevini yapsaydı bile bu zararın harcama yetkilisi tarafında gerçek sorumlusundan tahsil edilebileceğinin bir garantisi bulunmamaktadır. Bu nedenle sırf rücu görevi nedeniyle kamu zararını harcama yetkilisinin üzerine bırakarak kamu zararından onu sorumlu tutmak, illiyet bağı bulunmayan bir zararı ona ödetmek gibi hiçbir hukuki ve mantıklı izahı yapılamayacak, hakkaniyete aykırı bir sonuca neden olacaktır.

Kaldı ki, Harcama Yetkilisi (... Meslek Yüksekokul Müdürü) Prof. Dr. ...'ın dilekçesinde de açıklandığı üzere; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun amirin sorumluluğunu konu alan 10 ve 12. Maddeleri kapsamında durumu incelendiğinde, fiili ödeme sorumluluğunu yerine getirmeyen ve bu suretle kamu zararına yol açan asıl kamu görevlisinin harcama yetkilisinin memuru olmadığı, ... Meslek Yüksekokulunun değil, Rektörlüğe bağlı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığının personeli olduğu, bu nedenle vuku bulunduğu iddia olunan kamu zararı nedeniyle gerçek bir rücu sorumluluğunun bulunup bulunmadığı konusunun da ayrıca incelenmesi gerekirdi ki; İlamda bu hususun da incelenmediği görülmektedir.

Dolayısıyla ilamda gerçek sorumlunun tespiti ve kamu zararının ondan tahsili yükümlülüğü de gecikme cezasını ödemek zorunda kalan harcama yetkilisine bırakılarak, yasal olmayan bir sorumluluk devri yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği, mevzuata aykırı karar, işlem, eylem veya ihmali nedeniyle kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olanların tespiti ve buna göre hüküm verilmesi için 37 sayılı İlamın 1'inci maddesiyle verilen hükmün BOZULARAK Dairesine gönderilmesi gerekir.”